

Dorota Lebowa

Uniwersytet Marii Curie-Skłodowskiej w Lublinie

dorota.lebowa@poczta.umcs.lublin.pl

Glosa do postanowienia Naczelnego Sądu
Administracyjnego z dnia 16 października 2013 r.,
sygn. I OZ 805/13, Lex nr 1397205 (dotyczącego
kolizji wniosku o przywrócenie terminu
ze środkiem odwoławczym w postępowaniu
sądowoadministracyjnym)

*Gloss to the Decision of the Supreme Administrative Court
of 16 October 2013, Case No. I OZ 805/13, Lex No. 1397205
(Relating to the Overlap Request for Relief about Restoration
of the Date with Legal Remedy in Administrative Court Proceedings)*

STRESZCZENIE

Dotychczas w orzecznictwie Naczelnego Sądu Administracyjnego uznawano, że w sytuacji, gdy strona złożyła skargę kasacyjną od postanowienia o odrzuceniu skargi, początek biegu terminu do złożenia wniosku o przywrócenie terminu wyznacza data doręczenia ostatecznego orzeczenia rozstrzygającego w przedmiocie skargi kasacyjnej, zaś jednocześnie złożony wniosek o przywrócenie terminu jest przedwczesny i podlega odrzuceniu jako niedopuszczalny. Zagadnienie uchybienia i przywrócenia terminu regulują art. 85–89 ustawy z dnia 30 sierpnia 2002 r. – Prawo o postępowaniu przed sądami administracyjnymi (dalej jako: p.p.s.a.). Z powyższych przepisów nie wynika, że wniosek o przywrócenie terminu, złożony jednocześnie ze środkiem odwoławczym, powinien podlegać odrzuceniu jako niedopuszczalny. Pogląd o wzajemnym wykluczeniu się omawianych instytucji procesowych oznacza tylko tyle, że oba środki procesowe nie mogą być jednocześnie uzasadnione i tym samym uwzględnione. Jeżeli obie czynności procesowe spełniają przewidziane dla nich wymagania formalne, konieczne jest nadanie im właściwego biegu. Wojewódzki Sąd Administracyjny w pierwszej kolejności powinien nadać bieg zażaleniu, a w przypadku jego oddalenia przystąpić do rozpoznania wniosku o przywrócenie terminu. Nie

można natomiast zgodzić się z zaprezentowanym w uzasadnieniu głosowanego orzeczenia poglądem dotyczącym początku biegu terminu do złożenia wniosku o przywrócenie terminu. Naczelny Sąd Administracyjny wskazał, że bieg tego terminu można liczyć od dnia doręczenia odpisu postanowienia oddalającego zażalenie tylko wyjątkowo. 7-dniowy termin do złożenia wniosku o przywrócenie terminu z art. 87 § 1 p.p.s.a. rozpoczyna bieg od dnia ustania przyczyny uchybienia terminu. Jest to więc okoliczność obiektywnie istniejąca, podlegająca jednak modyfikacji w przypadku złożenia środka odwoławczego. Konstytucyjne zasady prawa do sądu oraz instancyjności postępowania sądowego wskazują, że strona, nie zgadzając się z oceną sądu, że uchybiła terminowi, może wnieść środek odwoławczy od tego rozstrzygnięcia. Tylko sąd w postępowaniu odwoławczym może ocenić, czy faktycznie doszło do uchybienia terminowi. Dopiero od prawomocnego rozstrzygnięcia tej kwestii rozpocznie bieg terminu do złożenia wniosku o przywrócenie terminu.

Słowa kluczowe: przywrócenie terminu; środek odwoławczy; kolizja; początek terminu

Fakt równoczesnego złożenia zażalenia na postanowienie o odmowie sporządzenia uzasadnienia wyroku i wniesienia wniosku o przywrócenie terminu nie może uzasadniać stwierdzenia, że wniosek ten jest przedwczesny.

Głosowane postanowienie wymaga komentarza przede wszystkim dlatego, że stanowi odstępstwo od utrwalonego stanowiska orzecznictwa sądownoadministracyjnego dotyczącego kolizji wniosku o przywrócenie terminu i środka odwoławczego. Orzeczenie Naczelnego Sądu Administracyjnego zostało podjęte w rezultacie rozpatrzenia zażalenia pełnomocnika strony postępowania na postanowienie sądu I instancji o odrzuceniu wniosku o przywrócenie terminu do złożenia wniosku o sporządzenie uzasadnienia wyroku. Naczelny Sąd Administracyjny uchylił zaskarżone postanowienie.

Podstawowe i istotne elementy stanu faktycznego sprawy, w którym rozstrzygnięcie to zapadło, wyrażały się w tym, że: a) Wojewódzki Sąd Administracyjny oddalił skargę strony na decyzję w przedmiocie umorzenia postępowania administracyjnego, b) następnie sąd ten odmówił sporządzenia uzasadnienia wyroku z powodu uchybienia terminu do złożenia wniosku o jego sporządzenie, c) pełnomocnik strony wniósł zażalenie na orzeczenie odmawiające sporządzenia uzasadnienia, d) jednocześnie pełnomocnik strony wniósł o przywrócenie terminu do złożenia wniosku o sporządzenie uzasadnienia wyroku, w którym nie kwestionował faktu, że uchybił terminowi, jednakże – w jego ocenie – to uchybienie nie było zawinione, e) Wojewódzki Sąd Administracyjny odrzucił wniosek o przywrócenie terminu jako niedopuszczalny, uznając, że został złożony przedwcześnie.

W uzasadnieniu Wojewódzki Sąd Administracyjny wskazał, że wniosek o przywrócenie terminu i zażalenie oparte są na przeciwstawnych przesłankach. Wniosek o przywrócenie terminu, zgodnie z art. 87 § 1 ustawy z dnia 30 sierpnia 2002 r. – Prawo o postępowaniu przed sądami administracyjnymi¹, wnosi się do

¹ T.j. Dz.U. z 2012 r., poz. 1270 z późn. zm., dalej jako: p.p.s.a.

sądu, w którym czynność miała być dokonana, w ciągu 7 dni od czasu ustania przyczyny uchybienia terminu. Z niniejszego wynika, że 7-dniowy termin do złożenia wniosku o przywrócenie terminu rozpoczyna bieg od daty powzięcia wiadomości o uchybieniu terminu. Jeżeli natomiast strona jest przekonana, że sąd błędnie uznał, iż do uchybienia terminu doszło, czego wyrazem jest złożenie przez stronę środka odwoławczego od orzeczenia sądu, to wspomniany 7-dniowy termin w ogóle nie rozpoczął biegu. Nie można bowiem twierdzić, że ustała przyczyna uchybienia terminu, jeżeli jednocześnie wyraża się przekonanie, że do uchybienia terminu nie doszło. Skoro tak, to złożenie wniosku o przywrócenie terminu do dokonania czynności jest przedwczesne.

W zażaleniu na powyższe postanowienie strona zarzuciła sądowi I instancji naruszenie art. 88 p.p.s.a., gdyż z mocy ustawy dopuszczalny był wniosek o przywrócenie terminu złożony z ostrożności procesowej, na wypadek nieuwzględnienia złożonego zażalenia oraz naruszenie art. 133 § 1 p.p.s.a. w związku z art. 166 p.p.s.a., gdyż przedmiotowy wniosek został złożony na podstawie art. 86 p.p.s.a. z zachowaniem warunków określonych w art. 87 p.p.s.a., a w konsekwencji nie było dopuszczalne odrzucenie tego wniosku.

Naczelnny Sąd Administracyjny, uchylając zaskarżone orzeczenie, wyraził pogląd, że stwierdzenie w uzasadnieniu zaskarżonego postanowienia, iż wniosek o przywrócenie terminu i środek zaskarżenia wykluczają się wzajemnie, gdyż oparte są na przeciwstawnych przesłankach, oznacza tylko tyle, że oba środki procesowe nie mogą być jednocześnie uzasadnione i tym samym uwzględnione. 7-dniowy termin do złożenia wniosku o przywrócenie terminu z art. 87 § 1 p.p.s.a. rozpoczyna bieg od dnia ustania przyczyny uchybienia terminu. Jest to więc okoliczność obiektywnie istniejąca, niezależnie od poglądów i stanowiska strony, a także jej twierdzeń podnoszonych w zażaleniu na orzeczenie wydane na skutek stwierdzenia uchybienia terminu. Nie można przy tym wykluczyć, że składając zażalenie, strona świadomie niesłusznie kwestionowała fakt swego spóźnienia przy dokonaniu czynności procesowej. Wniosek o przywrócenie terminu może być natomiast oparty na całkowicie odmiennych twierdzeniach, niż podniesiono w treści zażalenia. Strona może wykazać, że w okresie biegu terminu do dokonania czynności procesowej była np. obłożnie chora i termin do złożenia wniosku o przywrócenie terminu rozpoczął swój bieg od dnia wyzdrowienia, a nie od dnia uprawomocnienia się postanowienia oddalającego zażalenie. Tylko wyjątkowo bieg terminu z art. 87 § 1 p.p.s.a. można byłoby liczyć od dnia doręczenia odpisu postanowienia oddalającego zażalenie, gdyby z okoliczności sprawy bezspornie wynikało, że strona nie mogła wiedzieć o uchybieniu terminu do dokonania czynności procesowej.

W dalszej części NSA wskazał, że nie można uznać, iż nie rozpoczął jeszcze biegu termin z art. 87 § 1 p.p.s.a., skoro termin do złożenia wniosku o uzasadnienie wyroku upłynął w dniu 24 kwietnia 2013 r., a strona złożyła wniosek o jego

przywrócenie w dniu 20 czerwca 2013 r., tj. w dniu doręczenia jej odpisu postanowienia o odmowie sporządzenia uzasadnienia wyroku. Fakt równoczesnego złożenia zażalenia na to ostatnie postanowienie i wniesienia wniosku o przywrócenie terminu nie może uzasadniać stwierdzenia, że wniosek ten jest przedwczesny. Nie ma też żadnych przeszkód, by nie został on rozpoznany w późniejszym czasie, już po rozpoznaniu zażalenia.

Pogląd wskazany w tezie głosowanego orzeczenia, dotyczący kolizji wniosku o przywrócenie terminu i środka odwoławczego, należy zaakceptować. Jednakże pogląd zawarty w uzasadnieniu postanowienia dotyczący początku biegu terminu do złożenia wniosku o przywrócenie terminu jest moim zdaniem błędny.

Dotychczas w orzecznictwie Naczelnego Sądu Administracyjnego uznawano, że w sytuacji, gdy strona złożyła skargę kasacyjną od postanowienia o odrzuceniu skargi, początek biegu terminu do złożenia wniosku o przywrócenie terminu wyznacza data doręczenia ostatecznego orzeczenia rozstrzygającego w przedmiocie skargi kasacyjnej, zaś jednocześnie złożony wniosek o przywrócenie terminu jest przedwczesny i podlega odrzuceniu jako niedopuszczalny². W szeregu orzeczeń NSA wskazywano argumentację, z której wynika, iż strona może racjonalnie powoływać się na istnienie okoliczności świadczących o braku zawinienia z jej strony, gdy fakt bezskuteczności czynności procesowej będzie bezsporny, różna bowiem może być przyczyna uchybienia terminowi. Uzależniona jest ona od rodzaju czynności procesowej, którą strona była zobowiązana podjąć. Może się na nią składać zbieg wielu zdarzeń bądź też dla skuteczności danej czynności niezbędne jest podjęcie stosownych działań nie tylko przez samą stronę czy jej pełnomocnika, ale też przez osoby trzecie. Przedwczesny wniosek o przywrócenie terminu do dokonania czynności procesowej należy zatem uznać za niedopuszczalny z mocy ustawy, co w konsekwencji skutkuje jego odrzuceniem³. W postanowieniu NSA z dnia 18 stycznia 2011 r., II OZ 1347/10⁴, uzasadniono, że aby skutecznie rozpoznać wniosek o przywrócenie terminu konieczne jest jednoznaczne stwierdzenie, że do uchybienia terminu doszło. Jeżeli zatem strona kwestionuje uchybienie terminu, to nie może skutecznie złożyć wniosku o przywrócenie terminu, a wniosek taki jako niedopuszczalny z mocy ustawy będzie podlegał odrzuceniu. Nie niweczy to uprawnienia strony do zło-

² Por. postanowienie NSA z dnia: 20 marca 2013 r., I FZ 39/13, Lex nr 1300889; 31 stycznia 2013 r., I OZ 47/13, Lex nr 1273882; 5 grudnia 2012 r., II FZ 960/12, Lex nr 1240559; 29 czerwca 2012 r., II GZ 222/12, Lex nr 1230562; 7 marca 2012 r., II FSK 34/12, Lex nr 1121087; 9 września 2011 r., II OSK 1692/11, Lex nr 743823; 18 stycznia 2011 r., II OZ 1347/10, Lex nr 965196; 25 sierpnia 2010 r., II FZ 342/10, Lex nr 742432; 15 czerwca 2011 r., I GZ 123/11, Lex nr 8213; 17 grudnia 2009 r., I GZ 120/09; 17 grudnia 2009 r., II GZ 283/09, Lex nr 582847; 10 kwietnia 2008 r., I OSK 341/08, Lex nr 505338; 25 maja 2004 r., FZ 61/04, niepubl.

³ Uzasadnienie postanowienia NSA z dnia: 17 grudnia 2009 r., I GZ 120/09, Lex nr 582456; 29 czerwca 2012 r., II GZ 222/12, Lex nr 1230562.

⁴ Lex nr 743823.

zenia wniosku o przywrócenie terminu po prawomocnym rozstrzygnięciu kwestii uchybienia terminu, co będzie wiązało się z rozpoznaniem złożonego przez stronę zażalenia na postanowienie o odrzuceniu sprzeciwu. Wtedy też skarżący będzie mógł skutecznie podnosić argumenty zmierzające do wykazania, że nie ponosi winy w związku z uchybieniem terminu.

Zagadnienie uchybienia i przywrócenia terminu regulują art. 85–89 p.p.s.a. Z przepisów tych wynika, że czynność w postępowaniu sądowym, podjęta przez stronę po upływie terminu, jest bezskuteczna. Jeżeli strona nie dokonała w terminie czynności w postępowaniu sądowym bez swojej winy, sąd na jej wniosek postanowi przywrócenie terminu. Postanowienie o przywróceniu terminu albo odmowie jego przywrócenia może być wydane na posiedzeniu niejawnym. Przywrócenie terminu nie jest dopuszczalne, jeżeli uchybienie terminu nie powoduje dla strony ujemnych skutków w zakresie postępowania sądowego. Na postanowienie o przywróceniu terminu albo o odmowie jego przywrócenia przysługuje zażalenie. Pismo z wnioskiem o przywrócenie terminu wnosi się do sądu, w którym czynność miała być dokonana, w ciągu 7 dni od czasu ustania przyczyny uchybienia terminu. W piśmie tym należy uprawdopodobnić okoliczności wskazujące na brak winy w uchybieniu terminu. Równocześnie z wnioskiem strona powinna dokonać czynności, której nie dokonała w terminie. Spóźniony lub z mocy ustawy niedopuszczalny wniosek o przywrócenie terminu sąd odrzuci na posiedzeniu niejawnym, a na postanowienie przysługuje zażalenie.

NSA w glosowanym orzeczeniu słusznie wskazuje, że z cytowanych wyżej przepisów nie wynika, że wniosek o przywrócenie terminu złożony jednocześnie ze środkiem odwoławczym powinien podlegać odrzuceniu jako niedopuszczalny. Pogląd o wzajemnym wykluczaniu się omawianych instytucji procesowych oznacza tylko tyle, że oba środki procesowe nie mogą być jednocześnie uzasadnione i tym samym uwzględnione.

Stwierdzenie, że przesłanki środka odwoławczego i wniosku o przywrócenie terminu wzajemnie się wykluczają oznacza tylko tyle, iż obie czynności nie mogą okazać się skuteczne. Jeżeli zatem obie czynności procesowe spełniają przewidziane dla nich wymagania formalne, konieczne jest nadanie im właściwego biegu. Wojewódzki Sąd Administracyjny w pierwszej kolejności powinien nadać bieg zażaleniu, a w przypadku jego oddalenia – przystąpić do rozpoznania wniosku o przywrócenie terminu. Tego rodzaju rozwiązanie zostało już zaaprobowane w literaturze⁵.

---

⁵ D. Lebowa, *Kolizja wniosku o przywrócenie terminu i środka odwoławczego w postępowaniu sądownoadministracyjnym*, „Zeszyty Naukowe Sądownictwa Administracyjnego” 2014, z. 3, s. 76–88; B. Dauter, *Metodyka pracy sędziego sądu administracyjnego*, Warszawa 2012, s. 287; A. Nędzarek, *Wymogi procesowe wniosku o przywrócenie terminu w postępowaniu przed sądem administracyjnym*, „Zeszyty Naukowe Sądownictwa Administracyjnego” 2013, z. 2, s. 87.

Stan faktyczny analizowanej sprawy wskazuje na podstawową zaletę tego rodzaju rozstrzygnięcia, jaką jest zapewnienie sprawności postępowania. Strona złożyła w dniu 20 czerwca 2013 r. środek odwoławczy oraz wniosek o przywrócenie terminu do złożenia wniosku o uzasadnienie wyroku. Wojewódzki Sąd Administracyjny postanowieniem z dnia 28 czerwca 2013 r. odrzucił wniosek o przywrócenie terminu. Naczelny Sąd Administracyjny rozpoznał zażalenie strony w dniu 16 października 2013 r. Następnie zwrot akt sprawy umożliwił WSA nadanie biegu środkowi odwoławczemu złożonemu w dniu 20 czerwca 2013 r. Dopiero doręczenie rozstrzygnięcia NSA w tym przedmiocie otwierałoby stronie termin do złożenia wniosku o przywrócenie terminu. Tego rodzaju procedowanie wydatnie wydłuża czas rozpoznania wniosków zawartych w pismach strony, bez dostatecznego oparcia w obowiązujących przepisach.

Nie można natomiast zgodzić się z zaprezentowanym w uzasadnieniu głosowanego orzeczenia poglądem dotyczącym początku biegu terminu do złożenia wniosku o przywrócenie terminu. 7-dniowy termin do złożenia wniosku o przywrócenie terminu z art. 87 § 1 p.p.s.a. rozpoczyna bieg od dnia ustania przyczyny uchybienia terminu. Jest to więc okoliczność obiektywnie istniejąca, podlegająca jednak modyfikacji w przypadku złożenia środka odwoławczego.

W szczególności nie można podzielić poglądu, że bieg terminu wskazanego w cytowanym przepisie można liczyć od dnia doręczenia odpisu postanowienia oddalającego zażalenie tylko wyjątkowo. Zdaniem NSA przypadek taki zajdzie tylko w sytuacji, gdyby z okoliczności sprawy bezspornie wynikało, że strona nie mogła wiedzieć o uchybieniu terminu do dokonania czynności procesowej.

Konstytucyjne zasady prawa do sądu oraz instancyjności postępowania sądowego wskazują, że strona, nie zgadzając się z oceną sądu, iż uchybiła terminowi, może wnieść środek odwoławczy od tego rozstrzygnięcia. Tylko sąd w postępowaniu odwoławczym może ocenić, czy faktycznie doszło do uchybienia terminowi⁶. Dopiero od prawomocnego rozstrzygnięcia tej kwestii rozpocznie się bieg terminu do złożenia wniosku o przywrócenie terminu. Tym samym obiektywny charakter przesłanki początku ustania przyczyny uchybienia terminowi musi uwzględniać szczególną współzależność wniosku o przywrócenie terminu oraz środka odwoławczego⁷.

Strona zatem może nie zgadzać się z rozstrzygnięciem sądu zawartym w orzeczeniu o odrzuceniu skargi i wnieść środek odwoławczy. Nie ma podstaw, by w takiej sytuacji dokonywać oceny zachowania terminu do złożenia wniosku o przywrócenie terminu na podstawie akt sprawy, z których może wynikać, że

⁶ Uzasadnienie postanowienia NSA z dnia 12 marca 2013 r., II GSK 179/13, Lex nr 1321416.

⁷ Zob. szerzej: D. Lebowa, *Początek biegu terminu do złożenia wniosku o przywrócenie terminu w postępowaniu sądownoadministracyjnym*, [w:] *X lat funkcjonowania dwuinstancyjnego sądownictwa administracyjnego w Polsce – wnioski de lege lata i de lege ferenda*, red. J. Czerwiec, A. Żywicka, Lublin 2014, s. 161–176.

strona powinna wiedzieć o uchybieniu terminowi. Przyznanie prawa do wniesienia środka odwoławczego uprawnia do skorzystania z niego bez obawy o to, że strona zostanie pozbawiona prawa skutecznego wniesienia innego środka prawnego (w tym przypadku wniosku o przywrócenie terminu) na tej podstawie, iż środek odwoławczy był bezzasadny. Pogląd wyrażony w uzasadnieniu analizowanego orzeczenia oznacza w istocie konieczność złożenia z tzw. ostrożności procesowej wniosku o przywrócenie terminu wraz ze środkiem odwoławczym. Uzasadnienie orzeczenia oznacza niejako odwrócenie jego tezy. Równoczesne złożenie zażalenia na postanowienie o odmowie sporządzenia uzasadnienia wyroku i wniesienie wniosku o przywrócenie terminu nie uzasadnia stwierdzenia, że wniosek ten jest przedwczesny. Niezłożenie wniosku o przywrócenie terminu wraz z zażaleniem może jednak oznaczać, że wniosek ten zostanie uznany za spóźniony i tym samym będzie odrzucony.

Analiza relacji środka odwoławczego oraz wniosku o przywrócenie terminu wskazuje, że jeżeli strona kwestionuje dokonanie czynności procesowej po terminie, to powinna wnieść środek odwoławczy. Jeżeli zaś w uzasadnieniu orzeczenia o oddaleniu skargi (lub skargi kasacyjnej) zostanie stwierdzone, że czynność została dokonana po terminie, to wówczas będzie uprawniona do złożenia wniosku o przywrócenie terminu w terminie wskazanym w art. 87 p.p.s.a. Możliwe jest dokonanie obu czynności procesowych jednocześnie, ponieważ obowiązujące przepisy nie uzasadniają odrzucenia w takim przypadku wniosku o przywrócenie terminu jako przedwczesnego. Złożenie wniosku o przywrócenie terminu nie może być w tego rodzaju sytuacjach uznane za konieczne. Taka sytuacja może zachodzić tylko wyjątkowo, lecz w zupełnie innej sytuacji niż wskazana w glosowanym orzeczeniu. Mianowicie, gdy to środek odwoławczy jest składany z tzw. ostrożności procesowej, a w jego uzasadnieniu strona nie kwestionuje tego, że dokonała czynności procesowej po terminie⁸.

BIBLIOGRAFIA

- Dauter B., *Metodyka pracy sędziego sądu administracyjnego*, Warszawa 2012.
- Lebowa D., *Glosa do postanowienia NSA z dnia 12 grudnia 2012 roku, I FZ 477/12*, „Zeszyty Naukowe Sądownictwa Administracyjnego” 2016, z. 1.
- Lebowa D., *Kolizja wniosku o przywrócenie terminu i środka odwoławczego w postępowaniu sądowniczym*, „Zeszyty Naukowe Sądownictwa Administracyjnego” 2014, z. 3.
- Lebowa D., *Początek biegu terminu do złożenia wniosku o przywrócenie terminu w postępowaniu sądowniczym*, [w:] *X lat funkcjonowania dwuinstancyjnego sądownictwa administracyjnego w Polsce – wnioski de lege lata i de lege ferenda*, red. J. Czerw, A. Żywicka, Lublin 2014.

⁸ *Eadem*, *Glosa do postanowienia NSA z dnia 12 grudnia 2012 roku, I FZ 477/12*, „Zeszyty Naukowe Sądownictwa Administracyjnego” 2016, z. 1, s. 148.

Nędzarek A., *Wymogi procesowe wniosku o przywrócenie terminu w postępowaniu przed sądem administracyjnym*, „Zeszyty Naukowe Sądownictwa Administracyjnego” 2013, z. 2.

Postanowienie NSA z dnia 25 maja 2004 r., FZ 61/04, niepubl.

Postanowienie NSA z dnia 10 kwietnia 2008 r., I OSK 341/08, Lex nr 505338.

Postanowienie NSA z dnia 17 grudnia 2009 r., I GZ 120/09.

Postanowienie NSA z dnia 17 grudnia 2009 r., II GZ 283/09, Lex nr 582847.

Postanowienie NSA z dnia 25 sierpnia 2010 r., II FZ 342/10, Lex nr 742432.

Postanowienie NSA z dnia 18 stycznia 2011 r., II OZ 1347/10, Lex nr 965196.

Postanowienie NSA z dnia 18 stycznia 2011 r., II OZ 1347/10, Lex nr 743823.

Postanowienie NSA z dnia 15 czerwca 2011 r., I GZ 123/11, Lex nr 8213.

Postanowienie NSA z dnia 9 września 2011 r., II OSK 1692/11, Lex nr 743823.

Postanowienie NSA z dnia 7 marca 2012 r., II FSK 34/12, Lex nr 1121087.

Postanowienie NSA z dnia 29 czerwca 2012 r., II GZ 222/12, Lex nr 1230562.

Postanowienie NSA z dnia 5 grudnia 2012 r., II FZ 960/12, Lex nr 1240559.

Postanowienie NSA z dnia 31 stycznia 2013 r., I OZ 47/13, Lex nr 1273882.

Postanowienie NSA z dnia 20 marca 2013 r., I FZ 39/13, Lex nr 1300889.

Ustawa z dnia 30 sierpnia 2002 r. – Prawo o postępowaniu przed sądami administracyjnymi (t.j. Dz.U. z 2012 r., poz. 1270 z późn. zm.).

Uzasadnienie postanowienia NSA z dnia 17 grudnia 2009 r., I GZ 120/09, Lex nr 582456.

Uzasadnienie postanowienia NSA z dnia 29 czerwca 2012 r., II GZ 222/12, Lex nr 1230562.

Uzasadnienie postanowienia NSA z dnia 12 marca 2013 r., II GSK 179/13, Lex nr 1321416.

SUMMARY

So far, the case law of the Supreme Administrative Court considered that when the party lodged a cassation complaint against the decision to reject the complaint, the beginning of the period to file an application for relief with the date of receipt of the final ruling conclusive on the cassation appeal, while at the same time requested for restoration of term it is premature and must be dismissed as inadmissible. The issue of failure and restore the term regulated by art. 85–89 of the Act of 30th August 2002 Law on proceedings before administrative courts (l.p.a.c.). From the above provisions it does not imply that the request for relief filed simultaneously with the appeal should be rejected as inadmissible. The notion of mutual exclusion of these institutions to process only means that both of these procedural measures can not be both justified and thus not included. If both procedural actions satisfy the conditions for them to formal requirements, it is necessary to give them the proper gear. Provincial Administrative Court must first give a running complaint, and in the case of dismissal proceed to examine the application for relief. You can not agree with the reasoning presented in voting ruling views concerning the beginning of the period to file an application for relief. The Supreme Administrative Court pointed out that the limitation period can be counted from the date of receipt of copy of the order dismissing the complaint only exceptionally. The seven-day deadline to submit an application for restoration of the term of art. 87 § 1 l.p.a.c. begins to run from the date of termination of the term causes of the failure. So this is a circumstance exists objectively, however, subject to modification in the event of a remedy. The constitutional principle of the right to a court and court proceedings indicate that the party disagreeing with the assessment of the court, that fulfill the term, may lodge an appeal against that decision. Only the court of appeal may assess whether in fact there has been prejudice to the period. It was not until the final resolution of this matter will start the period for submission of the application for relief.

Keywords: restoration of the date; legal remedy; overlap; the beginning of the date